

คำวินิจฉัยของ นายพัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ (นางรัตนภรณ์ ชมภูเลิศ กับพวก) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ม. ๒๖/๒๕๓๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘)

สรุปข้อเท็จจริง

เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ เจ้าพนักงานกองปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ได้ทำการจับกุมนายประเสริฐ เหล่าณารุ่งเรือง นางรัตนภรณ์ ชมภูเลิศ ผู้ร้องที่ ๑ นายดีหรือดี ผลทอง และนายขงยุทธ อนุจารวัฒน์ รวม ๔ คน พร้อมเงินสดของกลางและของกลางอื่นๆ อีกหลายรายการ โดยกล่าวหาบุคคลทั้งสี่ว่า สมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เมทแอมเฟตามีน ซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้นำบุคคลทั้งสี่พร้อมของกลางทั้งหมดส่งพนักงานสอบสวน กองบังคับการสอบสวนกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด ทำการสอบสวนดำเนินคดี

ระหว่างการสอบสวนดำเนินคดี เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๒๑ มีคำสั่งลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๕ ให้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ร้องที่ ๑ เป็นกรณีเร่งด่วนและมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทน และมีคำสั่งลงวันที่ ๒๑ และ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๕ ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ร้องที่ ๑ ไว้ชั่วคราว คือ ทรัพย์สินอื่น รวมทั้งเงินฝากและดอกเบี้ยในบัญชีธนาคารต่างๆ จำนวน ๗ รายการ และแจ้งให้ผู้ร้องที่ ๑ เพื่อให้พิสูจน์การได้มาซึ่งทรัพย์สินดังกล่าว ผู้ร้องที่ ๑ ให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ได้ทรัพย์สินมาจาก

การค้าขายร้านขายของชำชื่อร้านย่งฮวด แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบว่าร้านดังกล่าวเป็นร้านเล็กๆ และจากหลักฐานการเสียภาษีพบว่า นายเทียม อนุจารวัฒน์ สามีของผู้ร้องที่ ๑ ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. ๕๐) ของร้าน ระบุรายได้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และ พ.ศ. ๒๕๓๘ ไม่มีการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า ทรัพย์สินที่ผู้ร้องที่ ๑ มีอยู่หรือได้มานั้น เกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต ประกอบกับผู้ร้องที่ ๑ มีพฤติการณ์เป็นนักค้าแอมเฟตามีนรายสำคัญเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดมาเป็นเวลาช้านาน และไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่า เงินฝากธนาคารดังกล่าวไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับมาโดยสุจริตมีค่าตอบแทนหรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควร ในทางศีลธรรมอันดี จึงเสนอให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจัย เพื่อมีคำสั่งให้อายัดทรัพย์สิน ซึ่งเป็นเงินฝากในบัญชีต่างๆ ดังกล่าว

คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ มาตรา ๑๖ (๓) วินิจฉัยว่า ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ให้อายัดทรัพย์สินของผู้ร้องที่ ๑ ทั้ง ๗ รายการ ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ พนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุด (กองคดียาเสพติดกรุงเทพเหนือ ๑) ได้ยื่นฟ้องบุคคลผู้จับกุมทั้งสิ้น เป็นจำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๔ ตามลำดับในฐานความผิด สมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต่อศาลอาญา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๓๕/๒๕๓๕

หลังจากพนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ร้องที่ ๑ เป็นจำนวนที่ ๒ ในคดีหมายเลขดำที่ ๕๓๕/๒๕๓๕ แล้ว ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ มาตรา ๒๗ โดยยื่นคำร้องต่อศาลอาญา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๕ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ม. ๒๖/๒๕๓๕ ขอให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินทั้ง ๗ รายการของผู้ร้องที่ ๑ ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑

เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สินผู้ร้องที่ ๑ (เพิ่มเติม) และของนายเทียม ฯ สามีมของผู้ร้องที่ ๑ ต่อศาลอาญา รวม ๕๖ รายการ ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ เนื่องจากการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ร้องที่ ๑ ได้ตรวจพบและมีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินของนายเทียม ฯ สามีมของผู้ร้องที่ ๑ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งเลขานุการ ป.ป.ส. ได้มีคำสั่งระหว่างวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๙ ให้ยึดและอายัดไว้ชั่วคราว และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๑๖ (๓) วินิจฉัยว่า ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๙ ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ร้องที่ ๑ และนายเทียม ฯ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบ และเลขานุการ ป.ป.ส. ได้มีคำสั่งให้ยึดและอายัดไว้ชั่วคราวดังกล่าวแล้ว

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ผู้ร้องที่ ๑ (ศาลอาญาให้เรียกว่าผู้คัดค้านที่ ๑) ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องขอริบทรัพย์สิน สรุปว่า

๑. ไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง

๒. มติในการประชุมและคำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ให้อายัดทรัพย์สินขัดกับบทบัญญัติของกฎหมาย กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ ซึ่งตรงกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันคือ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และวรรคสองบัญญัติว่า ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต ความเห็นและดุลพินิจของเลขานุการ ป.ป.ส. ตามคำร้องของโจทก์ผู้ร้องที่ ๑ เห็นว่า ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นการไม่ชอบ

ขณะคดีหมายเลขดำที่ ๕๓๕/๒๕๓๙ อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ประกาศใช้บังคับ ผู้ร้องที่ ๑ จึงเห็นว่ากรณีที่โจทก์ยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สินผู้ร้องที่ ๑ (เพิ่มเติม) และนายเทียม ฯ (สามีมของผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว) ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ใช้บังคับไม่ได้ตามมาตรา ๖ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอริบทรัพย์สิน ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ ของโจทก์ และคืนเงินของกลางส่วนของผู้ร้องที่ ๑

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๕ นายสมใจ อนุจารวัฒน์ และนางสาวกัญยารัตน์ อนุจารวัฒน์ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเทียม ฯ ผู้ร้องที่ ๒ (ศาลอาญาให้เรียกว่าผู้คัดค้านที่ ๒) ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องขอริบทรัพย์สินของโจทก์ สรุปเฉพาะในส่วนที่มีการอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ในวันที่โจทก์ยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สิน คือวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ นั้น คดีอาญาหมายเลขดำที่ ๕๓๕/๒๕๓๕ อยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอาญา ดังนั้น คำร้องของโจทก์เพื่อขอให้ริบทรัพย์สินของผู้ร้องที่ ๑ และนายเทียม อนุจารวัฒน์ สามมี ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๑ เป็นระยะเวลาภายหลังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ประกาศใช้บังคับแล้ว จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๘ และหมวด ๑ บทบัญญัติทั่วไป มาตรา ๖

๒. นายเทียม ฯ ผู้ตายซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามคำร้องขอให้ริบทรัพย์สิน ไม่เคยเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เคยแจ้งคำสั่งการตรวจสอบทรัพย์สิน ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และให้นายเทียม ฯ แสดงพยานหลักฐานการได้มาซึ่งทรัพย์สิน ก่อนที่นายเทียม ฯ จะถึงแก่ความตาย ทรัพย์สินที่นายเทียม ฯ ได้มาและมีอยู่หาได้เกินกว่าฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพโดยสุจริต คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย มาลบล้างหรือหักล้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ ไม่ได้ ขอให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอริบทรัพย์สินที่โจทก์ยื่นต่อศาลและส่งคืนทรัพย์สินให้ผู้ร้องที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเทียม ฯ ต่อไป

ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ต่อศาลว่าผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ต่อสู้คดีไว้ว่า การยึดอายัดทรัพย์สินได้กระทำภายหลังที่กฎหมายรัฐธรรมนูญได้ประกาศใช้บังคับแล้ว ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ จึงขอให้ศาลวินิจฉัยข้อกฎหมายและหรือส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความเพื่อประโยชน์ของผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ต่อไป

ศาลอาญาพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านมิให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินโดยอ้างว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๓๓ วรรคสอง กรณีจึงเป็นปัญหาว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ

ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งสำนวนไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ ส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาสรุปว่า ศาลอาญาขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของนางรัตนาภรณ์ ฯ (จำเลยที่ ๒) ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑ และนายสมใจ ฯ นางสาวกันยารัตน์ ฯ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๒ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ม. ๒๖/๒๕๓๕ ซึ่งโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๕ ให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐

ข้อกฎหมาย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๓๓ “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

มาตรา ๔๘ “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๒๖๔ “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของกลุ่มความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

๒. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๒๕ “บรรดาทรัพย์สินซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง นั้น ให้ศาลไต่สวน หากคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น เว้นแต่บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นคำร้องขอคืนก่อนคดีถึงที่สุด และแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือ

(๒) ตนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ถ้าปรากฏหลักฐานว่าจำเลยหรือผู้ตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”

มาตรา ๓๑ “ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ริบตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ให้ตกเป็นของกองทุน”

ข้อพิจารณา

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น เรื่องนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๕ รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ แต่ยังไม่ได้รับไว้พิจารณาวินิจฉัย จึงมีประเด็นเบื้องต้นว่า จะสมควรรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

ทั้งนี้มีปัญหาที่ต้องพิจารณาก่อนว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น คือ ประเด็นใด เนื่องจากประเด็นตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลอาญาที่สั่งให้ส่งคำโต้แย้งของกลุ่มความให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแตกต่างไปจากประเด็นที่กลุ่มความโต้แย้ง และสำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งสรุปความแตกต่างได้ ดังนี้

(๑) ตามความเห็นโต้แย้งของกลุ่มความ (ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒)

ประเด็นที่มีความเห็นโต้แย้งในคดีและที่ขอให้ส่งความเห็นเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ คือ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

(๒) ตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลอาญา

ประเด็นที่สั่งให้ส่งคำโต้แย้งของกลุ่มความเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ คือ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือไม่

(๓) ตามคำร้องของสำนักงานศาลยุติธรรม

ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ คือ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นเพียงผู้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งคำโต้แย้งของกลุ่มความตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงไม่จำต้องถือตามคำร้องของสำนักงานศาลยุติธรรม

ข้อพิจารณาต่อไปมีว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น ควรจะเป็นประเด็นที่ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของกลุ่มความหรือควรจะเป็นประเด็นที่กลุ่มความโต้แย้งในคดี

พิจารณาแล้ว แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จะให้สิทธิกลุ่มความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น บังคับแก่คดี แต่ศาลก็มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาคำโต้แย้งของกลุ่มความได้ว่าครบองค์ประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ ซึ่งเรื่องนี้ศาลอาญาอาจพิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๕

และมาตรา ๓๑ ที่คู่ความโต้แย้งมีเพียงบทบัญญัติมาตรา ๒๕ เท่านั้นที่ศาลอาญาจะใช้บังคับแก่คดี
ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม
ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓
และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๗/๒๕๔๖ วันที่ ๒๕
กรกฎาคม ๒๕๔๖ แล้วว่า มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด
เกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ จึงไม่ต้อง
วินิจฉัยซ้ำอีก

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ